

שבת פרשת דברים, וא"ו מנחם-אב, שבת חזון, ה'תשל"ג

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 הוא על-פי הטבע, שהטביע הקדוש-ברוך-הוא בעולם בכך שעשה את
 2 האדם בדמות וצלם מיוחד, דמות אדם בצלם אלוקים שפאָשר חסר
 3 המ"ה שבנשמתו והוא מאבד את עניינו להיות בצלם ודמות אדם הרי
 4 הוא פכהמה, ויכולה החיה לשלוט בו). וזהו פירוש²⁹
 5 איזהו שוטה המאבד מ"ה
 6 שנותנים לו³⁰, לפי פנימיות
 7 הדברים רוצה-לומר שהחוטא
 8 מאבד את צלם אדם גימטריא
 9 מ"ה (בחינת ונחנו מ"ה,
 10 שהוא ענין הפיטול של הישות
 11 והמציאות העצמית, וכשהאדם אינו
 12 בפיטול אלא ביישות וגאווה, זו פגיעה
 13 בעצם המהות שלו), שנותנים לו
 14 מהעולמות העליונים, ונקרא
 15 שוטה מי שמאבד את ה"מה",
 16 הפיטול שקיים בנפשו וניתן לו
 17 מלמעלה, נקרא "שוטה" פי אבד
 18 זה מחמת שטות, פי אין אדם
 19 עובר עבירה אלא-אם-כן
 20 נכנס בו רוח שטות כו'³¹ (מאמר
 21 זה "אין אדם עובר עבירה אלא אם כן
 22 נכנס בו רוח שטות" נאמר על-ידי
 23 חכמינו ז"ל על הפסוק האמור לגבי
 24 אשה סוטה "איש איש כי תשטה
 25 אשתו" כהסבר מדוע נאמר על כך
 26 לשון "שטות" ולפי פנימיות הדברים
 27 הכונה היא דעל-ידי פי תשטה
 28 אשתו³² נעשה פירוד בין
 29 איש לאשתו, היינו פירוד בין
 30 האדם שנמשל לאשה והקדוש-ברוך-
 31 הוא שנמשל לאיש והרי הוא האדם
 32 שנכנס בו רוח שטות וחטא מאבד
 33 את המ"ה הפיטול שבנשמתו
 34 שמאחד אותו עם האלוקות).
 35 ויש לומר שהרב המגיד
 36 רוצה לדייק במה שמסים את
 37 ה'תורה' האמורה שהחוטא דומה
 38 לבהמה (וכאשר הצלם ודמות אדם קיימים בו לא ייתכן שחיה טרוף אותו,
 39 כאמור) שהאדם מצד טבעו תבור מי שנברא בצלם ודמות אדם לא שייך
 40 לחטא אלא-אם-כן נכנס בו', כלומר שנכנס בו רוח שטות מבחוץ

לעצם מהותו דהינו שאין זה באדם מצד-עצמו, אלא שזה
 נכנס בו ממקור חיצוני.
 עוד פירוש מביא³³ הרבי מהר"ש בפסוק זה, שזהו פירוש
 הפשוט, וכו' ה' מה היה לנו, הביטה וראה את חרפתינו,
 את הבושה שלנו שהוא ענין
 וחרפת אלמנותיך³⁴, כשם
 שבמקום אחר מצבם של בני ישראל
 נמשל לאשה אלמנה שחשה עצמה
 מבווישת מכך שאין לה בעל שעכשו
 בגלות נקראת כנסת ישראל
 בשם אלמנה והולך ומבאר תחילה
 את משמעות המושג "אלמנה".
 דהנה מבואר בגמרא³⁵
 אלמנה על שם מנה, דבתולה
 שנישאת כתופתה שישלמו לה
 למקרה של גירושין או פטירת הבעל
 הוא מאתים זה ואלמנה שנישאת
 מחדש כתופתה שלה היא מנה
 מאה זו, והנה לכאורה יש לתמוה
 מדוע קראו את השם "אלמנה" על שם
 שכתובתה מנה והרי לשון אלמנה
 הינו בחינת אל מנה,
 שפירושו הפך ממנה ולמה אם כן
 היא נקראת על שם שכתובתה מנה?
 ומבאר הרבי מהר"ש במאמרו שם
 על-פי המשמעות הפנימית של
 המספר מאה המובנת מתוך מה
 שכתוב³⁶ ויזרע יצחק בארץ
 ההיא וימצא בשנה ההיא
 מאה שערים, פי מאה שהמאה
 שערים לפי פנימיות הדברים הוא
 נו"ן שערי בינה, חמישים דרגות
 שונות בספירת הבינה העליונה (המושג
 נזכר בגמרא (ראש השנה כא, ב) ו
 ומבואר בהרחבה בקבלה וחסידות)
 ומספרם כאן הוא מאה כי הכוונה
 איך שהנו"ן שערי בינה הם
 מלמטה למעלה מהדרגה התחתונה בסדר עולה אל הדרגה העליונה
 ומלמעלה למטה, וכן להיפך ובסך-הכל כיון שחמישים שערי הבינה
 נמנים פעמיים הם מאה שערים.

(29) לקו"ת במדבר צא, ג. דברים לג, א. וראה לקו"ש ח"א ע' 103. (30) חגיגה ד, א. (31) סוטה ג, א. (32) נשא ה, ב. (33) סה"מ תר"ל שם (ס"ע רלב ואילך). וראה גם ד"ה היתה כאלמנה תרל"ד (סה"מ תרל"ד ע' רפ). ד"ה איכה תרמ"ט (סה"מ תרמ"ט ע' תסט). ד"ה זכור ה' מה הי' לנו עטר"ת (סה"מ עטר"ת ע' תקסא). ד"ה אלה מסעי תשי"ג סה"מ תשי"א-תשי"ג ע' 447). (34) ישע"י נד, ד. (35) כתובות י, ב. וראה פרדס שער ערכי הכינויים ערך אלמנה. (36) תולדות כו, יב.